

**I. CONSTITUTIO DE NOVIS REGNI DEFENDENDI MODIS ABSQUE
ASSENSU CONVENTUS GENERALIS REGNI NON INSTITUENDIS**

Sigismundus etc. Significamus etc., quia cum in hoc conventu generali ab universa nobilitate regni pecuniario subsidio subveniretur reipublicae, ita quod terrae Maioris Poloniae de lanceo singulo quindecim grossos ad defensionem reliquam triennalem, quam ferre ex conscriptione laudata¹ debuerunt, redimerent², et terrae, Cracoviensium terrarum titulo inhaerentes, facta quadam conscriptione, fertones similiter in defensionem tribuerent, decrevimus ad triennium eiusdem pecuniae subsidio, quantum possibile fuerit, defensionem regno opportunam hominibus conductis tenere. Casu vero, quo necessitas aliud exegerit, praeter consuetam ac debitam generalem expeditionem^a in gravamen nostrorum subditorum sine consiliariis nostris, neque sine assensu nobilitatis quicquam novum ad defensionem constituere debemus neque debemus. Et id nos facturos pollicemur praesentibus, quibus in testimonium sigillum nostrum subappendimus. Datum...^b

**II. CONSTITUTIO DE NOBILITATE REGNI URGENTE
REIPUBLICAE NECESSITATE GENERALITER AD BELLUM
MOVENDA^a**

Magnifico N. capitaneo N.^b, sincere nobis dilecto, gratiam regiam. Magnifice, sincere nobis dilecte. Cum in hoc conventu generali cum consiliariis nostris atque terrarum nuntiis animadverteremus, quomodo undique machinatores periculosae adversus regnum parentur, decrevimus communi omnium consilio edictum facere^c, ut omnis nobilitas status et conditionis militaris arma et equos atque bellicos apparatus praeparatos haberet, ut in omni necessitatis casu restibus admonita¹ contra hostem statim et subito iuxta necessitatis exigentiam consurgere posset, ut regnum tueri. Ne itaque in ipsa nobilitate incurabilitas comperiat, Tuae Sinceritati mandamus et praecipimus, quatenus in capitaneatu suo diebus competentibus crebro edicto proclamari faciat, ut quilibet nobis cum armis et equis ac cetero bellico apparatu paratus sit, et ut se ad necessitatem defensionis reipublicae moveat, cum restibus denuntiaturum fuerit. Nam ubi quispiam necessitate exigente imparatus compertus fuerit et defensionis necessitatem neglexerit, praeter indignationem nostram poenis absentiae a bello condempnabitur. Igitur Tua Sinceritas aliter facere non ausura.

**III. CONSTITUTIO DE VALORE MONETAE LITHUANICAE
IN TERRIS REGNI CURRENTIS^a**

Magnifice, sincere nobis dilecte. In conventu generali praesenti compertum habetur, quod moneta magni ducatus Lithuaniae perniciose sit subditis nostris, et praesertim, quod pretiosius

^a W ms 38 B. Jagiell. po tym wyrazie pisarz dodał: nihil, i przekreślił.

^b Pełnej daty brak, ale tekst ten zamieszczony został między innymi, datowanymi z 24 lutego 1515. Por. wyżej, uwagi wstępne, przypis 5.

^a W ms 38 B. Jagiell. tekst ten nosi tytuł: Ad capitaneos pro bello edicendo 28 Februarii.

^b Ibidem: Nicolao de Camyenyecz palatino et capitaneo Cracoviensi ac regni nostri campiductore.

^c Ibidem: facere fieri.

^a W ms 38 B. Jagiell. tekst ten nosi tytuł: Ad capitaneos pro moneta Lithuanica exterminanda.

¹ Por. wyżej, uchwały sejmików generalnych Wielkopolski i Małopolski z 1513 r. oraz konstytucje sejmu walnego piotrkowskiego z 1514 r.

² Por. mandaty wykonawcze publikowane w CIP, t. III, nr 168, s. 320 i nr 169, s. 321.

¹ Por. niżej, p. V: Litterae restium in conventu Cracoviensi decreti.

aestimatur et accipitur, quam reciperetur in magno ducatu Lithuaniae. Tametsi eadem moneta Lithuanica nostri thesauri existat, tamen non favemus, ut per inconsideratam receptionem regni incolis dampnum afferat. Laudo itaque communi consiliariorum nostrorum ordinatum est, ut medius grossus Lithuanus pro medio grosso Polonico aestimetur et recipiatur. Quocirca mandamus Tuae Sinceritati praecipientes, quatenus edicto publico proclamari faciat^b, ut hinc et deinceps medius grossus Lithuanus medium grossum Polonum valeat et sic recipiatur. Sic factura pro gratia nostra.

IV. LITTERAE UNIVERSALES CONTRIBUTIONUM PUBLICARUM IN TERRIS MINORIS POLONIAE EXIGENDARUM^a

Sigismundus Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Russiae Prussiaeque etc. dominus et haeres, universis et singulis principibus, tam spiritualibus quam saecularibus, reverendissimisque et reverendis in Christo patribus, dominis archiepiscopis, episcopis, necnon magnificis, generosis, nobilibus, famosis et providis, palatinis, castellanis, capitaneis, tenutariis, burgrabiis, terrigenis, nobilibus et quibuscunque aliis dignitariis, officialibus et eorum vicesgerentibus, advocatis, scultetis, civitatumque et oppidorum, tam nostrorum regalium, quam quorumcunque subditorum nostrorum magistris civium consulibusque ac communitatibus, et generaliter omnibus subditis nostris spiritualibus et saecularibus, cuiuscunque status, conditionis et praeceminentiae existentibus, bona quaecunque, tam spiritualia quam saecularia, civitates et oppida, villas, molendina, tabernas, possessiones et alia quaecunque bona, quocunque nomine nuncupata habentibus, et signanter in terra Cracoviensi^b et districtibus eiusdem existentibus, sincere et fidelibus nostris dilectis, salutem et gratiam regiam. Sincere et fideles nostri dilecti.

[1]. Conventum hunc generalem cum consiliariis status utriusque regni nostri atque etiam cum nuntiis terrarum omnium totius regni nostri Poloniae celebrando constituimus, quomodo tot periculis undique regno imminentibus occurrendum esset, quave defensione machinationes adversus regnum et universis partibus undique conceptae et oboriundae propelli et arceri possent. Tametsi consilio et sententia omnium expeditio generalis praeparata in omnem eventum per totum regnum fore debeat¹, ut eiusmodi machinationibus regno periculosis, undequaque impendentibus, cum necessitas exposceret, occurratur, tamen magnitudine periculi, suadente omnium sententia, conclusum est, ut fertones in omnibus terris, titulo terrae^c Cracoviensis adhaerentibus, pro servandis stipendiariis, cum suaderet necessitas, de laneis, sive mediis laneis, et ut inferius continetur, aliunde, tum etiam de civitatibus et oppidis civiles exactiones anno currenti pro una rata iuxta antiquas quietantias contribuere.

[2]. Consensu itaque omnium laudatum est et constitutum, ut coloni seu kmethones, tam bonorum nostrum regalium, quam etiam dominorum spiritualium et saecularium, de singulo laneo possessionato iuxta antiquas quietantias in et pro festo Pentecostes proximo futuro [27 V 1515] sex grossos solvant, de medio vero laneo tres grossos, et reliquum de quantitate laneorum.

[3]. Civitates vero et oppida similiter, exactionem civilem per duos grossos a marca solventes, totam civilem exactionem pro festo Pentecostes proximo futuro soluturae sunt iuxta quietantias antiquas.

^b *Ibidem*: faciatis.

^a *W MK₂, I. 26, k. 295v-296v tekst ten nosi tytuł*: Litterae universalium pro deponenda contributione regni.

^b *Tak w MK₂, O. Balzer (CIP, t. III, nr 166, s. 317) podał w tym miejscu*: in terra N.

^c *terris MK₂*.

¹ *Por. wyżej, p. II*: Constitutio de nobilitate regni urgente reipublicae necessitate generaliter ad bellum movenda.